

СТАНОВИЩЕ

от проф. дхн Васил Борисов Делчев,
от катедра Физикохимия, Пловдивски университет
върху материалите за защита на дисертация
за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
в кат. Аналитична химия и компютърна химия,
Химически факултет – Пловдивски университет

Област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление: 4.2. Химически науки

Научна специалност: Теоретична химия

Докторант: Гергана Илиева Танчева

Тема на дисертационния труд: “Приложение на методите на химичната информатика при мултикомпонентни субстанции и наноматериали”

Научен ръководител: доц. д-р Николай Кочев, кат. АХКХ, ПУ

Заповед на Ректора на ПУ за определяне на състава на НЖ: **РД-21-1840/24.10.2024 г.**

Решение на първото заседание на НЖ: **да изготвя становище.**

Материалите по защитата на докторската теза за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на Гергана Илиева Танчева са представени в дигитален формат на интернет-платформа. Те включват: 1) Молба до Ректора на Пловдивския университет за разкриване на процедура за защита и присъждане на ОНС „доктор”; 2) автобиография по образец; 3) протокол от Катедрения съвет за предварително обсъждане на дисертацията; 4) становище на научния ръководител за докторанта и дисертацията; 5) автореферат на дисертацията на български и английски език; 6) списък на публикациите; 7) дисертационен труд на български език, 8) справка за спазване на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор”.

Биографични бележки

Докторант Гергана Танчева завършва обучение по бакалавърската програма „Медицинска химия” на Пловдивския университет през 2016 г. В същата година започва обучение по магистърска програма „Спектрохимичен анализ” отново в същия университет, кат. Аналитична химия и компютърна химия, която завършва успешно през 2017 г. Веднага след това е стажант в Института по органична химия с център по ФХ (БАН – София), където се занимава с охарактеризиране на състава на розови масла с различни аналитични техники. В периода 2017 – 2018 г. тя работи като лабораторен специалист в ЛИК „Софийска вода”, звено Питейни води, където се занимава с анализ на питейни води, в това число за наличие на тежки метали. От 2018 г. до 2022 г. докторант Танчева е химик-аналитик в „Юрофинс ХОС Тестинг България” ЕООД, София. От 2022 г. до момента работи като разработчик в “Идеяконсулт” ООД, София, където разработва софтуер за автоматична обработка на *in vitro* данни. От 2019 г. до сега, Гергана Танчева е докторант в кат. Аналитична химия и компютърна химия на Пловдивския университет. Изследванията ѝ са свързани със създаване и тестване на методи за моделиране на физикохимични свойства и биологична активност (QSPR/QSAR) и др.

Значимост на тематиката

Дисертацията съдържа оригинални и значими за съвременната наука резултати, които се представят за първи път. Извършени са голям брой научно-изследователски дейности, които са описани в детайли в дисертацията. Усъвършенствани са модули на eNanoMapper с добавки и филтри. Изпробвани са семантични модели в Ambit/

eNanoMapper за FAIR-ификация на данни за мултикомпонентни субстанции и наноматериали. В това число създаден е софтуер за конвертиране на EXCEL файлове с данни. Създадени са софтуерна библиотека, шаблон за *in vitro* данни, модули към Orange и други.

Дисертация

Дисертационният труд е написан на 196 страници и е структуриран в седем глави. Представен е доста подробен литературен обзор, който е разположен на малко над 60 страници. Моето виждане е, че той би могло малко да се съкрати – основно със законодателната информация, описана в него. В литературния обзор са описани 189 източника, повечето от последните години. В глава II са формулирани ясно целта на изследванията и научно-изследователските задачи. Научните изследвания на докторанта са представени в глава III и IV на 80 страници. В приложение са дадени шаблони, файлове и работни екрани, които подкрепят основното изложение на научните изследвания.

Основни приноси на дисертацията

Основните приноси на изследванията в дисертацията имат научен и приложен характер. Чисто научни приноси са: 1) изработената концепция за FAIR-ификация на експериментални данни за наноматериали за представяне на информацията за мултикомпонентни субстанции, посредством семантичен модел за данни Ambit/eNanoMapper и с помощта на NMDataParser; 2) създаден е прототип за идентификатор за наноматериали чрез използване на линейната нотация SLN; 3) разработена е концепция за аотиране на HTS данни с метаданни и изчисляване на токсикологичен приоритизиращ индекс посредством Tox5-Score.

Приносите с приложен характер могат да се обобщят както следва: 1) приложен е FAIR-ификационен модел за 1400 EXCEL файла, чрез който се обогатихме базата данни на eNanoMapper за безопасността на наноматериали; 2) обогатена е онтологията eNanoMapper в областта на екотоксичност с нови термини; 3) разработена е софтуерна библиотека ToxFAIRy, за аотация и обработка на данните, изчисляване на приоритизиращия индекс и FAIR-ификация на HTS данни. 4) разработен е модул Orange3-ToxFAIRy към платформата Orange. 5) развит е автоматизиран работен процес на платформата Ploomber, обхващащ възможностите на библиотеката ToxFAIRy.

Всичко това показва висока научна подготовка на докторанта и способност да управлява бази данни и свързани с тях библиотеки.

Публикации и участие в научни форуми

По материалите в дисертацията са отпечатани три публикации в престижни научни издания от научната област на докторанта и нейния ръководител. Съгласно SJR първата статия (DOI: 10.3390/nano10101908) има квантил Q1, втората (DOI: 10.1002/minf.202100027) - квантили Q2, докато третата не е налична в базите данни Scopus и WoS. Така по показател Г докторантът събира общо 51 точки, при изискуем минимум от 30 точки. Очевидно изискуемият минимум се надхвърля. Върху работата с квантил Q1 са налични 17 цитирания (Scopus) при отбелязани 16 в дисертацията. Публикация A2 е цитирана 1 път.

Прави впечатление многобройното участие на докторанта в научни форуми! Резултатите по дисертацията са представени на 12 конференции. Девет от тях са постерни участия и три устни доклада, всички на международни конференции, проведени в онлайн формат. Международните постерни участия са 4, а 5 са на научни форуми в България.

Автореферат

Авторефератът на български език съдържа 32 страници. В него са включени основните моменти от дисертацията. Добро впечатление прави точка 9.3 от него, в която се посочват насоки за бъдещо развитие на проблемите, описани в дисертацията. Смятам, че библиографията в автореферата би могло да се спести. Приложен е също автореферат на английски език, съгласно националните и местни правила за добиване на ОНС „доктор”.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените материали по настоящата процедура отговарят на изискванията на ЗРАС в РБ, неговите правилници и минималните национални изисквания в професионалното направление. Считаю, че Гергана Танчева е изграден учен и може да провежда самостоятелни изследвания в областта на химичната информатика. Предвид на това и гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за присъждане на ОНС “доктор” на маг. Гергана Илиева Танчева в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление: 4.2. Химически науки; научна специалност: Теоретична химия.

17.12.2024 г.
гр. Пловдив

Изготвил: